

СЕКЦІЯ 9 – СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ

ДАНЬКО Т.В., к.е.н., проф., НТУ ХПІ»

ЧАЙКОВА О.І., к.е.н., доц., НТУ ХПІ»

ШИРЯЄВА Н.В., к.т.н., доц., НТУ ХПІ»

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІД ВПЛИВОМ ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Технології четвертої промислової революції змінюють не тільки виробництво, але і масштабно впливають на різні сфери діяльності - економіку, менеджмент, ринок праці, відносини між людьми.

Концепція Індустрія 4.0 (англ. "Industry 4.0"), що була запроваджена у 2011 році в Німеччині як пропозиція щодо розробки нового підходу німецької економічної політики на основі високотехнологічних стратегій [1], розпочала четверту промислову революцію (англ. "Fourth industrial revolution") [2]. Вона базується на технологіях, заснованих на постійній взаємодії через Інтернет, що стало частиною нашого повсякденного існування. Четверта промислова революція відбувається в таких напрямках: інтернет речей (Internet of Things, IoT), «великі дані» (Big Data), штучний інтелект (Artificial Intelligence, AI), робототехніка (Robotics), 3D і 4D друк, кіберфізичні системи (Cyber-physical systems, CPSs), віртуальна реальність (Virtual reality), хмарні обчислення (Cloud computing), розумна фабрика (Smart factory) [3-5].

Дійсно, це радикально змінює структури компаній і, перш за все, управління ними. Академічна дискусія щодо Індустрії 4.0 в літературі з менеджменту, аналіз її змісту та детальний опис, а також пояснення перспективних напрямків розвитку теорії менеджменту під впливом четвертої промислової революції заслуговують на значну увагу.

Наразі тема четвертої промислової революції залишається недостатньо вивчена, хоча дослідження в цій галузі швидко розвиваються, особливо в останні роки [6, 7]. Всебічний аналіз літератури виявив, що тема Індустрії 4.0 набрала обертів в 2016-2019 рр. [8, 9]. У 2020 році інтерес науковців до різних її аспектів ще зріс, загострений пандемією коронавірусу [10-11]. Слід

зазначити, що загалом дослідники переважно не виокремлюють поняття “Індустрія 4.0” та “Четверта промислова революція”, здебільшого вказуючи на синонімічність цих понять.

Аналіз методологічних підходів виявив, що явище Індустрії 4.0 спочатку вивчалось з концептуальної та/або теоретичної точок зору, тоді як останнім часом досить численними є емпіричні дослідження.

Що стосується літератури з менеджменту, то на сьогоднішній день, перш за все, опубліковано статті, що вивчають основні зміни в моделях управління бізнесом та основні компоненти змін. Дослідження показують, що є чіткий зв'язок між Індустрією 4.0 та темами сталого розвитку, маркетингу, корпоративного форсайту [12], управлінням ланцюгами поставок, управлінням інноваціями [13], управлінням персоналом, інтеграцією компаній, операційним менеджментом виробництва, цифровою трансформацією, дизайном бізнес моделей, гейміфікацією менеджменту [8; 14-18]. Окремо слід підкреслити міждисциплінарний характер впливу четвертої промислової революції на процеси менеджменту, на діяльність малих та середніх підприємств, а також на міжнародний бізнес [18-20].

Узагальнюючи, зазначимо, що інновації, запроваджені четвертою промисловою революцією, глибоко впливають на бізнес-процеси, динаміку та моделі бізнесу компаній. Це впливає на всі процеси створення ланцюжка доданої вартості у виробництві товарів та наданні послуг, а також примушує компанії забезпечувати більшу гнучкість [21] та надійність, мати постійну здатність до внутрішніх еволюційних подій, щоб справлятися зі змінним бізнес-середовищем [22-23].

Четверта промислова революція за своїм масштабом, обсягом та складністю трансформації не схожа ні на що раніше. Головною тезою сучасності залишається комплексний та всебічний підхід та залучення всіх зацікавлених сторін від державного та приватного секторів до наукового кола та громадянського суспільства до стратегічного діалогу щодо забезпечення подальшого сталого розвитку в світі в нових умовах. Очевидно, що в подальшому це призведе не лише до посилення вже проявлених перспективних напрямків розвитку теорії менеджменту під впливом четвертої промислової революції, але і до переосмислення парадигми сучасного менеджменту.

Список літератури:

1. **Kagermann H., Wahlster W., Helbig J.** Recommendations for Implementing the Strategic Initiative Industry 4.0. National Academy of Science and Engineering: Berlin, Germany, 2013;
2. **Schwab K.** The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond Foreign Affairs, 12.2015;
3. **Lasi H., Fettke P., Kemper H.G., Feld T., Hoffmann M.** Industry 4.0. Business & information systems engineering, 2014, Volume 6 (4) –pp. 239-242;
4. **Hermann M., Pentek T., Otto B.** Design Principles for Industrie 4.0 Scenarios: A Literature Review / Working Paper 2015. No. 01;
5. **Roblek V., Meško M., Krapež A.** A Complex View of Industry 4.0. SAGE Open, 2016. 6(2);
6. **Liao Y.; Deschamps F.; Loures E.D.; Ramos L.F.P.** Past, present and future of Industry 4.0 – A systematic literature review and research agenda proposal. International Journal of Production Research. 2017, 3609–3629;
7. **Glas A.H., Kleemann F.C.** The impact of industry 4.0 on procurement and supply management: A conceptual and qualitative analysis. Int. J. Bus. Manag. Invent. 2015, p.55–66;
8. **Piccarozzi M., Aquilani B., Gatti C.** Industry 4.0 in Management Studies: A Systematic Literature Review. 2018. Sustainability 10(10):3821;
9. **Müller J.M., Kiel D., Kai-Ingo Voigt** What Drives the Implementation of Industry 4.0? The Role of Opportunities and Challenges in the Context of Sustainability. 2018, 10(1), 247;
10. **Stanojevic L.** How can Industry 4.0 technologies be used in COVID-19 pandemics. Conference: International Scientific & Professional Conference, Innovation as an Initiator of the Development At: Belgrade. 2020;
11. **Czifra G.** Covid-19 and Industry 4.0 Research Papers Faculty of Materials Science and Technology Slovak University of Technology. 2020. 28(46): 36-45;
12. **Данько Т., Шуряєва Н.** Стратегічний форсайт в мультинаціональних корпораціях. IV Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах”. 2020. С. 91–92;
13. **Ілляшенко С.М., Ілляшенко Н.С.** Перспективи і загрози четвертої промислової революції та їх урахування при виборі стратегій інноваційного зростання. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2016. No. 1. С. 11–21;
14. **Shyriaieva N., Rogozna V., Adamkevich A.** Concept of Gamification and Statistical Analysis of Existing Mobile Applications on International Business. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство». Ч.3, № 24. 2019. Стр.131-135;
15. **Gerlitz L.** Design management as a domain of smart and sustainable enterprise: Business modelling for innovation and smart growth in Industry 4.0. Entrep. Sustain. Issues 2016;
16. **Benitez G.B. Ayala N.F., Frank A.G.** Industry 4.0 innovation ecosystems: an evolutionary perspective on value cocreation. International Journal of Production Economics. 2020. Volume 228;
17. **Fonseca L.M.** Industry 4.0 and the digital society: concepts, dimensions and envisioned benefits / Proceedings of the 12th International Conference on Business Excellence 2018;
18. **Ganzarain J., Errasti N.** Three stage maturity model in SME’s toward industry 4.0. J. Ind. Eng. Manag. 2016, 9, 1119–1128;
19. **Данько Т.В.** Еволюція наукових засад міжнародного бізнесу. Проблеми економіки. 2019. No. 3 (41). С. 109–115;
20. **Sommer L.** Industrial revolution-Industry 4.0: Are German manufacturing SMEs the first victims of this revolution? J. Ind. Eng. Manag. 2015, 8, 1512–1532;
21. **Чайкова О.І.** Можливості впровадження еджайл-управління бізнесу в

міжнародних інжинірингових компаніях / **О.І. Чайкова, П.В. Вакерін** // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2017. – № 46 (1267). – С. 115-120;

22. Zhong Ray Y., Xun Xu, Klotz E., Newman S.T. Intelligent Manufacturing in the Context of Industry 4.0: A Review. Engineering. 3 (2017), 616–630;

23. Beiera G., Ullrich A. Silke N. et al. Industry 4.0: How it is defined from a sociotechnical perspective and how much sustainability it includes – A literature review. Journal of Cleaner Production. 2020, Volume 259.

Бібліографія: Данько, Т.В., Чайкова, О.І., Ширяєва, Н.В. Перспективні напрямки розвитку теорії менеджменту під впливом четвертої промислової революції / **Т.В. Данько, О.І. Чайкова, Н.В. Ширяєва** // Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ «ХПІ» за 2020 рік в 2 т. – Харків : НТУ «ХПІ», 2020. Т. 1 : Труды XVI-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2020» 2-4 грудня 2020 р. – 2020. С. 112–115

НОВИК С.О., студент, НТУ «ХПІ»

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бізнес-план поєднує в собі риси стратегічних і звичайних довгострокових і середньострокових планів, а також цільових комплексних програм. Цей план зазвичай складається або при створення організації, або в переломний момент її існування, наприклад, при розширенні масштабів діяльності, емісії цінних паперів, залучення великих позик і т. д.

Правильне і продумане бізнес-планування – це хороший спосіб відшукати інвесторів для реалізації задуманих планів. Ретельні розрахунки та об'єктивне подання інформації додають ваги будь-якому економічному задуму.

Бізнес-план розробляють, як для нових підприємств, так і для вже діючих. Для залучення інвестицій та підприємців з метою покращення їхнього підприємства, показники і умови аналізуються та прогнозуються в бізнес-плані. Завдяки бізнес-планам, з'явилась можливість проектувати малі, середні підприємства та інвестувати в них.

Бізнес-план вирішує головне завдання економіки в рамках конкретної організації: вибір найбільш ефективного способу розподілу факторів виробництва з одночасним вирішенням проблеми обмеженості ресурсів в цілях максимального задоволення суспільних потреб.

Бізнес-план є важливим засобом успішного функціонування